

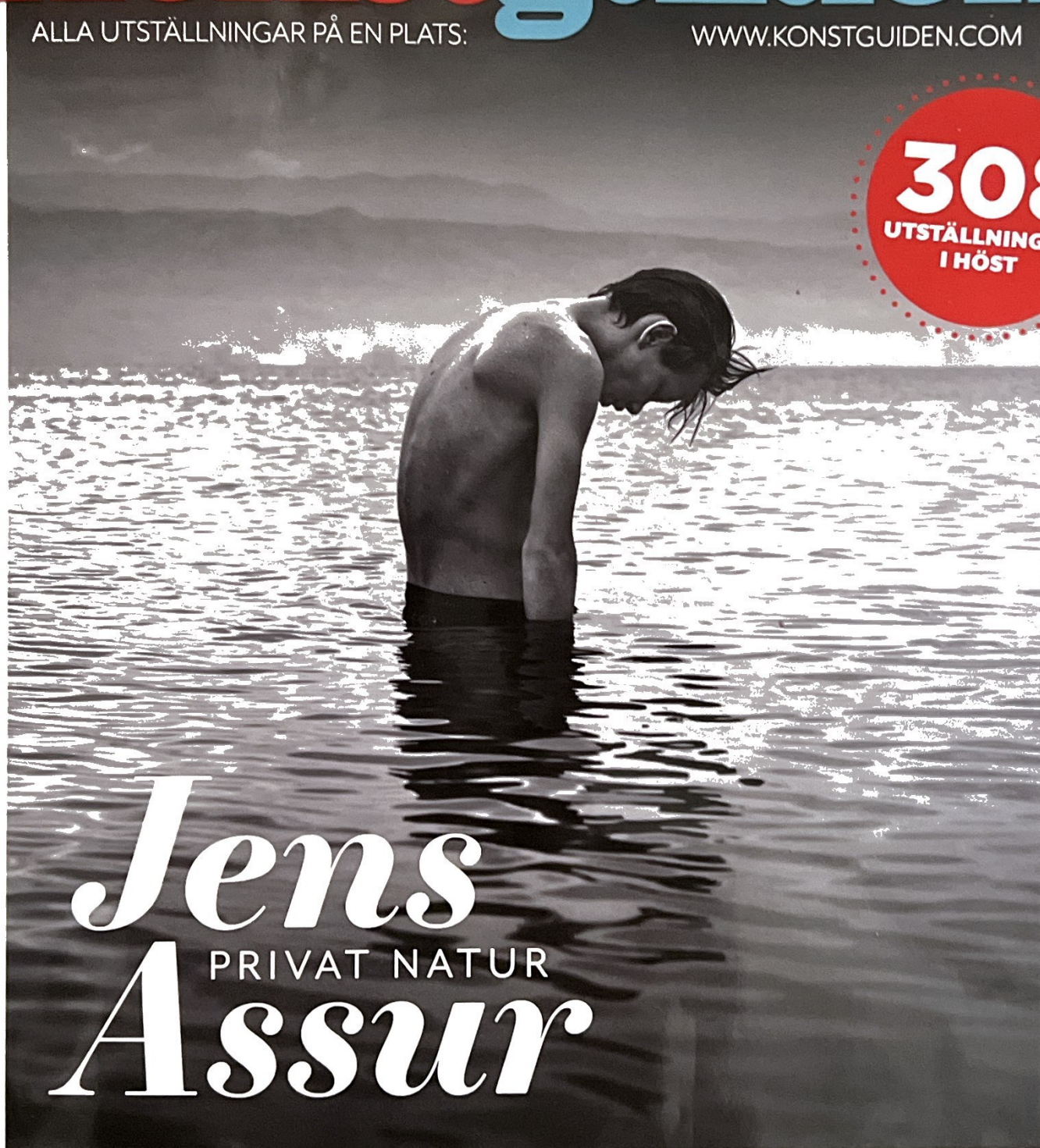
Konstguiden

HOST 2023

ALLA UTSTÄLLNINGAR PÅ EN PLATS:

WWW.KONSTGUIDEN.COM

308
UTSTÄLLNINGAR
I HÖST

Jens PRIVAT NATUR Assur

KONSTNÄRER

**SARA-VIDE
ERICSON**

+ 2 AKTUELLA
KONSTNÄRER

UTSTÄLLNINGAR

**HÖSTENS
BÄSTA**

MADESTRANDS
FEM FAVORITER

PORTRÄTT

**BJÖRN
WETTERLING**

45-ÅRSJUBILEUM
SOM GALLERIST

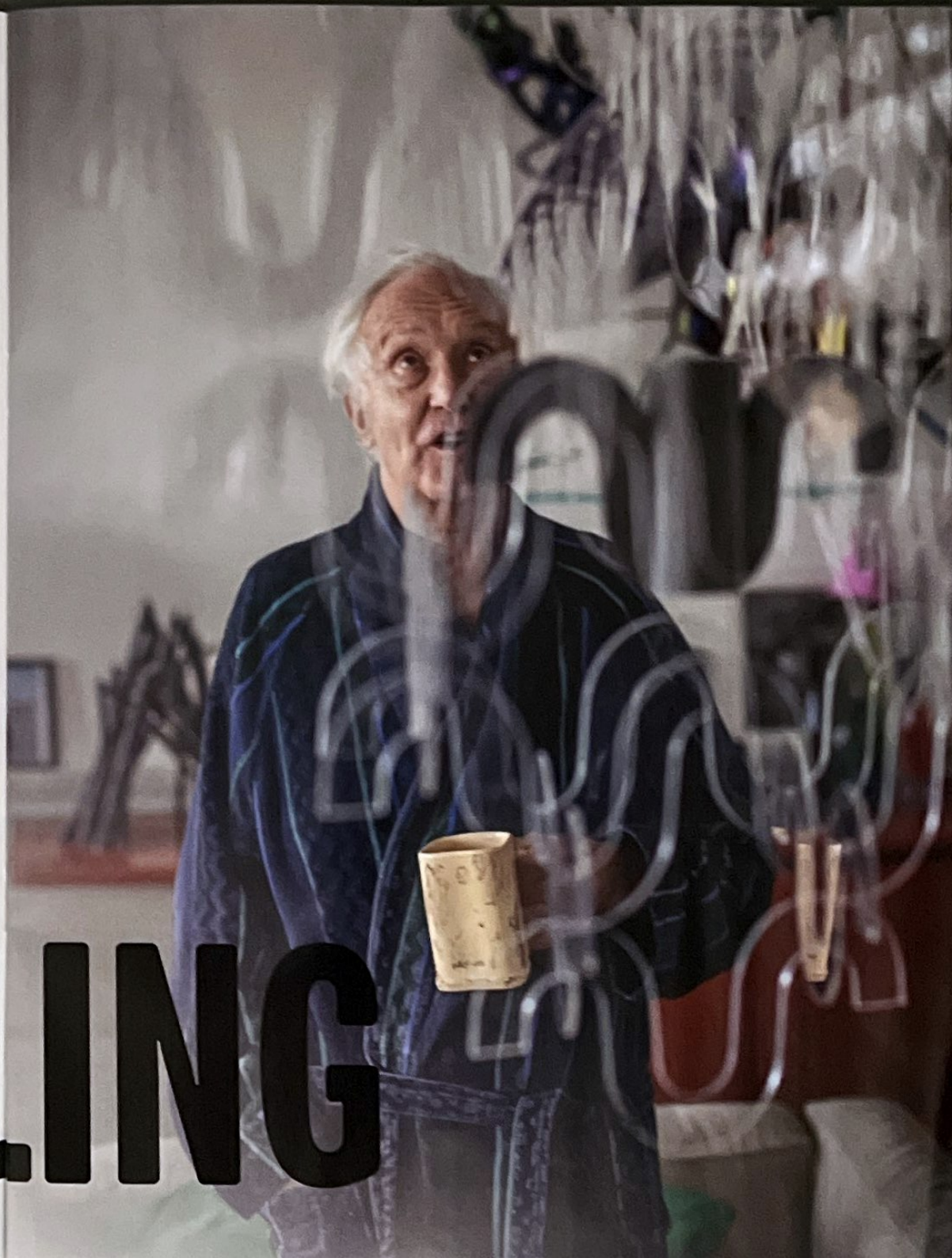
RESA

**GUIDE:
JAPAN**

KONSTENS
TOKYO

BJÖRN WETTERLING

*BÖRSMÄKLAREN
SOM SADLADE OM.
NU FIRAS 45 ÅR I
KONSTENS TJÄNST.*

Denna höst blir det 45-årskalas på Wetterling Gallery i Stockholm. Staffan Bengtsson har träffat konstälskaren och eldsjälens Björn Wetterling som alltid upplevt sig själv som en katt bland hermeliner, en outsider trots att hans verksamhet numera är en av de mest stabila och mest populära bland konstköpare.

AV STAFFAN BENGTSSON FOTO KRISTIAN POHL

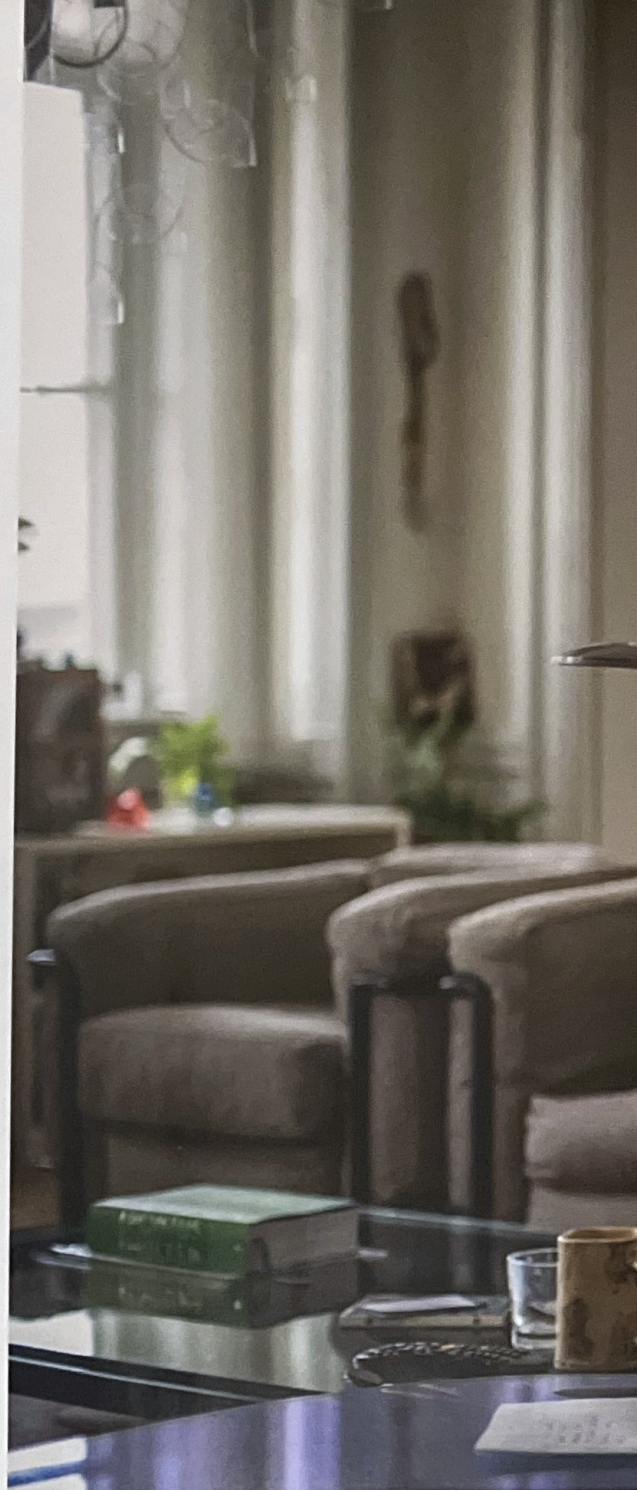
PÅ VÄG TILL mitt hotell gick jag in på Chelsea. Allt är visst omgjort. Jag har aldrig bott där, men en dag ska jag göra det. Annars är New York alltid sig likt. Jag saknar bara de två tornen, Twin Towers. De gjorde utsikten, säger Björn.

Vi sitter och väntar på våra gambas, Björn Wetterling och jag. Han kom från NYC häromdagen. Han känner sig trött och jag har lovat att vi inte ska bli sena.

Han är klädd i grön skjorta med ståndkrage. Skjortan har gula bröstfickor. Utanpå har han en tunn citrongul kofta. Hans klädkod är berömd, nästan ett varumärke. Färgglada skor och excentriska strumpor blir lätt en snackis i en konformistisk värld.

Popkoloristen David Hockney är väl den ende i

**»HAN SÄLJER
BÄST OCH ÄLSKAR
REKLAMEN«**

”gänget” som unnar sig samma slags extravaganser?

Vi får våra gambas och rött vin. Björn är noga med att han bara ska ha ”ett halvt glas”. Som den vane-människa Björn är, behöver han bara titta på personalen så vet de vad de ska ställa fram.

Han har flugit över Atlanten fler gånger än någon annan jag känner. Sex, sju resor om året i sådär fyrtio år. – 250 gånger, tror jag. Eller 300. Det är lika roligt varje gång, säger Björn.

Den här gången hade han stämt möte hos Frank Stella i hans ateljé uppe i Hudson Valley, en dryg timma från NYC. Björn hade bjudit med en konstköpare från Michigan till den åldrade popkonstnären, Stella fyllde nyss 85. En konstköpare som han aldrig träffat, som hittat galleriet på nätet och som fastnat för två målningar av Jim Dine som han köpte för sådär 1,5 miljoner dollar.

Killen tjänar sina pengar på att driva hotell och ålderdomshem.

– Men han vill ha fler. Så jag erbjöd honom att få följa med mig till Stellas ateljé. Då blev han ju överlycklig.

Stella lämnade sin studio i Tribeca, där han hållit hus i ett halvt sekel, för ett antal år sedan. Då hade han köpt hela fastigheten för småpengar, säger Björn.

Han nämner en massa siffror som jag inte hinner anteckna. När han nuförtiden besöker konstnären får han ta tåget från Grand Central Station upp till det lilla samhället Beacon, som ligger längs Hudsons östra strand och vars museum Dia Beacon äger världens största konstsamling från 1960-talet och framåt.

Inte ens om man slår ihop MoMA, Guggenheim och Whitney nere i NYC får man lika mycket golv.

– Sista tjugominuterna upp till Stellas ateljé tar jag taxi.

Björns berömda skor.

BLIVIT VÄN MED VÄRLDENS STORA

Den här sortens ateljébesök med kunder har han gjort oräkneliga gånger. Ibland en handfull noga utvalda som han flyger över Atlanten tillsammans med. Som gallerist är han ensam om tilltaget.

De första resorna gick till James Rosenqvist och Robert Rauschenberg.

Legendariske galleristen Leo Castelli blev en dörröppnare. Dine och Nancy Graves är andra som givit honom samma unika access. Och Lichtenstein. Och Jasper Johns. Allen Jones och den med Beatles för evigt förknippade Peter Blake.

Annars har han inte mycket att förtälja om sommarens New York. Han åt och sov rutinmässigt och hade sina avtalade möten. På hotellrummets tv hade han dygnet runt sett CNN och Fox köra nyheten om hajen som

Björn Wetterling i fönstret
till sitt galleri, beläget
mitt i Kungsträdgården i
centrala Stockholm.

terling Gallery

Björn och James Rosenqvist.

Över: Björn och Frank Stella

Under: Björn och möbelskulptören Sven Lundh, Källemo

bitit en kvinna i benet när hon badade vid Rockaway Beach utanför stan. Hela sommaren har hajar skrämt och attackerat simmare i både New York och på Long Island. I media har forskare pratat om konsekvenserna av klimatkrisen. De populäraste stränderna i NYC har stängts ned.

Frank Stella har han känt längre än någon annan av konstnärerna i sitt stall. Stella, som två gånger utsetts Björn till *Artdealer Of The Decade*. Första gången fick han en massiv guldmedalj, andra gången var den i platina. De har en ömsesidig vördnad för varandra. Björn rankar Stella högst av de amerikanska popkonstnärerna. Stella, Warhol, Rauschenberg. Warhol hälsade han på en natt på en klubb på 1980-talet. Mer hann det inte bli. Stella hade förresten en relation till Stockholm även via Tumba pappersbruk (det gamla sedeltryckeriet) som han anlitat för några viktiga projekt på 1990-talet.

– De är de tre.

– Dine?

– Kommer bakom.

– Glömde du Liechtenstein?

– Jo, han också.

– Och Hockney?

– Hockney har jag alltid drömt om att ställa ut. Men han har en mur av folk omkring sig. Jag har inte lyckats ta mig förbi.

Vi ska återkomma till David Hockney, Björn har kanske kommit på en genväg till engelsmannen, men först ska vi kaka upp de här chillikryddade räkorna och dricka

ur. Upe i våningen ska han visa mig ett gäng målningar som Nathalia Edenmont, hans verkliga flaggskepp, skapade för en massa år sedan och som han påstår är bättre än några liknande av Damien Hirst.

Han må vara trött i sommarvärmen och en smula orolig för sin hälsa, men han är sig lik. Och mobilen är sig lik, plingar stup i kvarten. Varje morgon tar han sig från sitt hem på Södermalmstorg till galleriet i Kungsträdgården via Skeppsbron. Denna kaj som i sommar och alla somrar verkar göra sitt yttersta för att förvandla Stockholm till något som påminner om Falkenberg och Simrishamn.

Jag har personligen aldrig riktigt fattat det där. Att huvudstaden så fort det blir sommar vill vara småstad.

Alla sorters båtar korsar Strömmen och Saltsjön. Det är HOPP ON och HOPP OF. Alla pratar tyska. Mor och dotter kommer längs kajen i likadana sprickfärdiga vita jeans. Någon försöker vika ihop en Stockholmskarta, men inte ens som småstad blir det enkelt och det slutar inte så snyggt. Gråhåriga män fotograferar sina unga kvinnor med ett av stadens tusentals surdegsbagerier som fond.

Ute i den stora världen råder krig och elände, men här hemma tar vi en kaffe till och någon minns en anekdot från Getingsommaren 1959.

– Det var precis lika jävla hett det året!

Alex Schulman roterar. Lena Andersson håller sig undan.

När jag kliver in på Wetterling Gallery sitter Björn i telefon med en av sina tidigare kvinnliga säljare. De nya

Björn och Sir Peter Blake som blev så omtalad för sitt omslag till Sgt Pepper 1967. Samt Lady Blake.

medarbetarna känner jag inte. Jag hör honom räkna upp försäljningsframgångar från senaste tiden och att han har mer på lut. Alltid mer på lut.

Börsmäklaren som sadlade om och köpte sig en Warhol av galleristen Edvard Thordén inför ögonen på häpnadslagda kollegor i Göteborg (där han pluggat på Handels). Lite senare köpte han hela galleriet.

En av hans första kunder var Lennart Wallenstam, fastighetsägaren. Han köpte två oljor av James Rosenqvist.

De hade jag själv handlat för 10 000 dollar och behövde sälja för att inte behöva lägga ned verksamheten direkt, säger Björn om tavlorna.

På den vägen är det. Med familjen Wallenstam har det blivit åtskilliga konstnärer över tid, först med Len-

»DET HÄNDE ATT VI ÄVEN SÅLDE EN RAUSCHENBERG PÅ NK«

nart och nu med Hans Wallenstam.

Denna höst firar galleriet 45 år. I oktober blir det kalas.

Ja, när det pratas om Björn Wetterling, med åren konstvärldens grand signeure i Stockholm, förmodligen konstens grand signeure i hela Sverige, pratas det säljande. Business. Pengarna.

Jag som känt honom ett bra tag skulle snarare säga:
– SIFFRORNA.

Björn Wetterling är fullständigt besatt av siffror. Han må uppskatta pengarna, men det är siffrorna som liksom är hans livsluft. Som en Duplantis eller Sarah Sjödést styr Björn Wetterlings handlande av siffror och siffrornas förmåga att för en stund förvandla världen. Till något man (bokstavligen) vill ha. Och precis som sportstjärnorna siktar han ständigt mot nya rekord. Ribban ska upp. Tiondelarna ska ned. Siffrorna som en rymd där han svävar i en alldeles speciell gravitation.

Mitt i allt kan han beskriva sig själv som en helt vanlig människa.

– Jag kanske har lättare att uppskatta det jag gör nu-förtiden, men så var det inte förr. Jag är som vem som helst. Som anstränger sig.

Underskattning som man kan ta sats i.

– Men, jag säljer bäst.

Precis. Han säljer bäst och älskar reklamen.

MARKNADSFÖRINGEN

Kreativa byrån TBWA skapade berömda REA-kampanjer när det blåste som kallast och han mer eller mindre flydde till Singapore. Åren i Asien ångar han idag. Det är det enda jag hört honom ångra.

– Jag hade inget val. Vi hade som mest ett 20-tal anställda i slutet på 1980-talet, men när konstmarknaden kraschade följde galleriet med i fallet.

Björn stöttar sin lilla favoritkrog genom att äta där så ofta han kan.

– Jag valde mellan att lägga mig ned och dö eller att ta chansen med filial i Singapore, men jag och min fru Gudrun trivdes inte med att leva så.

– Men våra REOR var roliga! Jaklar vad vi retade gallfeber på branschen.

– Det var likadant när vi öppnade filial på NK. Jag hade sett att de sålde konst på varuhus i Japan, och jag tog efter. Det stack i ögonen på etablissemangen! Sälja konst sådär, utanför de fina galleriväggarna – folk sa att vi var dubiösa. Men det hände att vi även sålde en Rauschenberg, där på NK, berättar Björn.

Vi sätter oss i galleriets kök. Björn gör kaffe. Det finns ingen mjölk, men han går själv iväg och tigger till sig ett halvt glas av grannen.

På inget annat Stockholmsgalleri har jag mötts av samma inbjudande och trivsamma personal som här. Kvinnor. Tjejer. Ebba. Lo. Simone. Johanna.

– Han har försökt med ett par killar, men det tog slut snabbt, säger Simone Schmid som arbetade på galleriet i tretton år innan hon slutade och startade Konstkompaniet med Jenny Danielsson.

– Björn har ett driv som ingen annan. Vill alltid starta nya projekt och göra det annorlunda än andra. Han har en väldigt stark magkänsla, säger Simone.

Hon påminner mig om finanskrisen 2008.

– Björn var en av de första som kände den komma, men ingen trodde honom, säger hon.

– Inte alltid genomarbetade analyser i projekten, men magkänslan funkar oftast. Det har med hans ärlighet att göra. Han är genuin i allt. Björn skulle aldrig lura varken kunden eller konstnären. Han är faktiskt UNIK, säger hon med emfas.

Till det yngre gardet i Wetterlings stall hör Love Lundell. I skrivande stund är han mitt uppe i arbete med en utställning som är tänkt att öppna mars 2024. När vi samtalar över telefon är han inne på samma respektfulla spår som Simone.

– När jag skulle välja ny gallerist att jobba med, stod valet mellan Björn och Magnus Karlsson. Jag pratade med båda men av någon anledning hörde Magnus aldrig av sig. Istället ringde Simone från Wetterlings, berättar Love.

– Det fanns mycket jag gillade från början med Björn. Göteborgare. Allmänt tokig. Bondson! Och så har han bott en hel del utomlands – allt det där passade mig.

– Björn stöttar alltid. Är man lite nere kommer det blommor.

Han tror på vad jag gör och backar upp mig på alla sätt. Har vi inte sålt en utställning säger han "Love, den bästa konsten säljs först efter tio år!".

Jag undrar hur mycket konst de pratar, bortsett från det rent ekonomiska. Innehåll? Form?

– Det gör jag väl inte med så många. Det är ju inte så att Björn är en psykolog i en Woody Allen-film, men han är en mycket omtänksam person, säger Love.

Man stannar länge hos Wetterling.

Johanna Lindholm Malm höll sig kvar i Kungsträd-

gården i 12 år innan hon här förleden gick vidare till Stockholms Auktionsverk, som specialist på samtidskonst.

– Det bästa med att jobba med Björn var allt ansvar han gav en. det var nästan fritt fram att ta hand om utställningarna och konstnärerna, berättar Johanna.

– Jag vet att han ville att vi skulle sälja mer, men den delen skötte han ändå helst själv.

Svårare var hans impulsivitet. Inga bromsar! Och ingen riktig långsiktighet. Just det passade mig sämre. Om jag saknar något idag, är det närheten till konstnärerna. Och ingen stannar väl i 12 år om man inte trivs?

Wetterlings kundkrets består i stora stycken av samlare. Människor som gärna reser med på ateljéresor till New York och som är trogna över tid. Många av de jag stött på i galleriet började handla för både tio och tjugo år sedan.

Sedan något år tillbaka har Björn en anställd som på heltid sköter försäljning över nätet, en verksamhet som han säger går någorlunda bra men också tar tid.

– Bäst är ju resorna. Eller när jag ordnar middagar hemma hos mig själv.

Sedan snart tjugo år tillbaka är Nathalia Edenmont ett alldeles eget kapitel i hans bok.

– Vi har sålt fler än sex hundra (600!) verk av henne under åren.

Nu har hon också gallerist i New York.

»GÖTEBORGARE. ALLMÄNT TOKIG. BONDSON!«

TILLBAKA I GÖTEBORG

Förra hösten överraskade Björn med att återuppträda i Göteborg där allt börjat på 1970-talet. På Avenyn, Göteborgs bästa adress, ställde fastighetsägaren Wallenstam en lokal till hans förfogande för småpengar. Han tog in gamle vännen Edvard Thordén och sin bror Tore för att köra racet.

Satsningen höll ett halvår. När Wallenstam behövde ta ut "skälighyra" fick de hoppa av tåget.

– Jag kan mycket väl tänka mig att vi gör om det. Men konst säljer inte sig själv. Man måste arbeta för att få folkets jubel, säger Björn.

– Idag får vi slita ännu mer än när vi startade. Då kunde jag sälja en Rosenqvist för den och den summan minus en prutmån. Men idag ringer folk och säger att de sett andra priser på nätet. Då blir det genast tuffare för en gallerist.

– Men folk köper mer med hjärtat idag än på 1980-talet. Då köpte man mycket mer som investeringsobjekt. Jag är stolt över min kundkrets.

Finns det ett liv utanför gallerivärlden för honom? Vi frågar oss det ibland. I sommar har han, som många andra somrar, tillbringat tre veckor på franska Rivieran. Utan att göra något. Han är varken golfare eller tennispelare. Åker inte på vinresor eller köper sommarhus i Åre.

En gång konkade han kapitalt. I ett gammalt klipp läser jag att han låg 35 miljoner back. Då bestämde han sig för att aldrig mer låna pengar på sin konst. Klara sig utan banken. Aldrig mer tugga på ramarna.

Strategin har fungerat. Hans stall av konstnärer har föryngrats även om de gamla elefanterna fortfarande sprattlar på. Här hemma Love Lundell och Ylva Ceder. Internationellt sådana som Julian Opie. Mike och Doug Starn. Jason Martin som ställer ut i september.

HOCKNEY HÄGRAR

Så var det det där med David Hockney. Som han drömt om att få kontakt med. Hur ser utsikterna ut?

– Jo, du. Nu har jag en oväntad ingång. Jag har kontakt med en kvinna vars man var bekant med Hockney. Mannen dog för några år sedan, men kvinnan har fortfarande kontakt med Hockney och nu uppvaktar jag henne och tror vi ska få till ett möte, berättar Björn.

Det vore fantastiskt. Såklart. Att kvinnan dessutom heter Bengtsson antecknar jag med ett leende.

Det går några dagar. Jag ringer honom för att dubbelkolla en uppgift. Då sitter han i ett väntrum hos en läkare. Till och från i sommar har han känt sig trött, som om han har något i kroppen som inte borde vara där. En stund senare ringer han tillbaka.

Provtagningarna visade bara friska värden.

– Nu går jag tillbaka till Kungsträdgården.

– Något nytt om Hockney?

– Nix.

Jag släpper honom. Det ser ut att bli en fin sensomarmdag. Helgens festivalyra har ebbat ut. Innanför tullarna återgår allt till det vanliga. Stockholm får vara storstad igen. ○

